

מחודש לחודש

ש. ז. שזר — נשיא ישראל

ש. ז. שזר, נשיא ישראל החדש, הוא מיחידי הסגולה שבדור התחייה, חולמי חלומה משחר ילדותה ונושאי דגלה ברמה כל שנות חייהם. בראשית דר' כו — אמונת אומן, חזון משיחי ואהבת ישראל. בשלוש אלה דבק מאז עם כל תמורות הזמן ותהפוכות הגורל היי-הודי, ושלושתן במרכז ענייניו וכיסור-פיו, גם אם גדלו ונסתעפו מאוד לרוי-חב ולעומק.

מיהדותו נבע הסוציאליזם שלו, וכן גם מאהבת הצדק ומשאיפת החירות שניטעו בלבו כמורשת אבות ושמצאו את אישורם בהווה הדווי והסחוף של העם הרוסי ושל בית ישראל הנרדף על צוואר ברוסיה הצארתית. החוש ההיסטורי, רוחב האופק ועוז המעוף שניחז בהם — הוליכוהו לחקר התנ"ך, התנועות המשיחיות בישראל, הקבלה והחסידות. אף הוא נתברך בגדולה שבמתנות, שהייסטוריון יכול להתברך בהן: בראייה היסטורית שיש בה משום חשיפת יסודות אמת ויישור עקמומיות שעל פני השטח ומתן פנים חדשות לתקופות שלמות ונכסיהן הרוי-חניים. ראייה כזאת של מגלה נצורות. אצל הארכיאולוג היא לפעמים עניין שבמזל, ואילו אצל ההיסטוריון בעל שאר-הרוח — עניין שבתכונות הנפש, מתנת אלוהים ממעל.

שאיפת המחקר ותשוקת הפעילות הציבורית ירדו אצלו כרוכות יחד. אלה שהביעו צערם על כך, שזו נכנסת לתחומה של זו, וזו גורעת מזמנה של זו — הסיחו דעתם מן העובדה, שאצל שזר שתיהן יונקות זו מזו ומתפרני-סות זו מזו, באופן שגידוליהן גידולים נאים וכולם שתולים על פלגי ההגיון והלב, התבונה והשירה כאחד.

סופר, שהפרוזה שלו אומרת שירה, הוגה, שמחשבותיו ספוגות מכמני הנ-סיון התרבותי והלשוני היהודי שנאגר מדור דור, איש הערכה הנבונה שב-נגלה ואיש האמונה שבמסתורין, אמן הפורטרט האישי ובעל דקות ההבנה

הפסיכולוגית — כל אלה חברו בו יחד למויגה שאין שנייה לה, מויגה של אישיות, שהופעתה אומרת כבוד לבית ליהדות רוסיה שממנו יצא לבית אבות ולבית ישראל כולו.

כאיש חזון וכאיש הרוח הריהו מה-לך, לכאורה, כשראשו בין הכוכבים. אך טעות היא בידי הסבורים, כי בין כוכבי-בוקר לכוכבי ערב אין לו לו שהות להסתכל בפני האדמה הזאת, ולהשתתף בפועל בעשייה. שכן מי שהיה אתו ביחידת-ההגנה אחת יודע, פי גם עם רובה ביד קלע למטרה ולא החטיא...

שזר הוא גם חכם הרזים המדיניים ובעל העין הפקוחה והמפוכחת. פבעל נסיון רב שנים בהנהגה ובהשפעה מדינית — אין הקרקע נשמטת מתחת לרגליו גם בשעה שהוא מוכן להרקייע שחקים, ואין לך הוכחה יותר טובה לכך מאשר נאומיו ומעשיו בימים הראשונים לקבלת התפקיד הרם של נשיא ישראל.

מעולם לא ביקש גדולה לעצמו. כאיש רוח יהודי וכאינטלקטואל אוני-ברסאלי לפי מיטב המסורת של דורות קודמים — ראה את עיקר סיפוקו בע-מל היצירה ובהתקדמות הפעילה לק-ראת משאת הנפש הרוחנית, הלאומית, התרבותית והחברתית, שהציבו למט-רה ראשי התנועה ובוניה. ככל ת"ח גדול — יש בו ענוותנות טבעית, בל-תימופגנת ובלתי מעושה, שצרכי הפו-ליטיקה ומסיבות הזמן לא ישנוה ולא יגרעו מחינה.

עם היבחרו לנשיאות ישראל — נתאחדו בו תורה וגדולה להוות מיווג נאה של שאר רוח, ענוות עולם ויסוד שבתפארת מלכות. מהיותו פל הימים בעל ערנות עזה ותחושה יתרה בשביל אחדות העם היהודי, על כל פארו-תיו וענפיו, ובשביל נושאי דגל המור-שה העברית, על כל קנייניה במשך הדורות החוקים והקרובים בארץ וב-גולה. אין לנו אלא לברכו, שיתמלאו משאלות לבבו אלה ושיהיה לא רק

המדינה בפני האויבים הקמים עליה מסביב. בזאת יודו גם יריביו המדיניים הקיצוניים בישראל — בין במפלגות הנאבקות במפא"י ובין בפלגות שבתוך מפא"י. יש להצטער על פרישתו, גם אם אין גורלה של מדינה — לשבט או לחסד — יכול להיות תלוי בגורלו ובהכרעתו הפרטית של יחיד, ויהיה גדול בדורו פאשר יהיה.

עדיין הרכבה של ממשלת ישראל החדשה עניין הנתון למו"מ ברגע ששורות אלה נכתבות. אך ברור, שכיוונו של ראש הממשלה ההולך היתה שלא להפוך את הקערה המפלגתית על פיה ולעשות ככל האפשר למען מניעת זעזועים פנימיים במדינה, הז' קוקה ליציבות השלטון ולאחדות העם יותר מאשר בשנים עברו. יהיה אשר יהיה הרכבו הסופי של הקבינט של מר לוי אשכול, בנידון האמור: — ראש הממשלה הבא הוא בדעה אחת עם ראש הממשלה ההולך, וכל מרדפי הסנסאצ'יות המזדרים להתנבא על "מרד הצעירים" במפא"י — עתידים להת' בדות. סימן ראשון לכך: מר משה דיין כבר נתן הסכמתו להוסיף ולשמש שלושה חדשים כשר-החקלאות בממ' שלה החדשה.

משפט שווייץ ורישומו

משפטם של בן-גל ויוקליק בשווייץ הפך למשפטו של נאצר ומומחיו הגר-מניים. הנאשמים היו למאשימים. דב-רי הקטיגור והשופט השווייצ'י על תכ-ניות קאהיר להשתמש ברעלים של קובא'לט והתובע הכללי במשחית אטומיים להכחדת ישראל — אי אפשר היה שלא יעשו רושם בכירות העולם. ובכללן — פמובן — אף בוואשינגטון. גם אלה שלא האמינו לגילויי-שירותי המודי-עין הישראליים — אין טעם, שלא יאמינו עתה לגילויים ולאישורים של השופט והתובע הכללי בארץ נייטראל-לית ודימוקראטית בשווייץ, העתידה רק "להפסיד לקוח טוב" פנאצר פתו-צאה מגילויים אלה. גם אלה פחוגי מזכירות-המדינה, שניחמו את הדיפ-לומאטים הישראליים בטענה, פי נאצר מאיים על ישראל במלחמת השמד רק "לשם תיצרונת פנימית בלבד", ואילו על צד האמת, פל מבוקשו הוא "לש-פר את גורל הפלח הערבי ולאחד את עמי ערב תחת דגל-השלום והקידמה" —

אזרחי הראשון של המדינה לכבוד ולתפארת אלא גם אביהם של ישראל ושל כל בית ישראל לתפוצותיו, ויע-ניק לשרי המדינה מתבוננת לבו ולרא-שי יהדות התפוצה מפרי חזונו, למען ביצור המדינה וליכוד העם כולו.

התפטרותו של ד. בן-גוריון

כל הבא לפרש פירושים על נימוקי התפטרותו של מר דויד בן גוריון מראשות הממשלה, במקום שהמתפטר עצמו סתם ולא פירש, אינו אלא רכלן ומכניס תבן לעפריים. גראים הדברים, שלא גורם אחד בלבד, כי אם הצטב-רות של גורמים רבים ושונים היא שהביא את ראש הממשלה לידי כך, שעשה צעד זה בשעה חמורה ליישוב ולמדינה, כמי שאומן: נלאיתי נשוא טורחם ומשאם, המנהיג שחותם אי-שיותו ודרכו טבועים במדינת ישראל וצה"ל מראשית היותם; שאחו בהגה ספינת המדינה והיה ראש מגיניה מפ-ני פל צר ואויב — הסיר ידו מעל ההגה לא מטעמי גיל ובריאות, כי אם משום שהוא רואה הכרח לעצמו לח-דול מלטפל בכל העניינים השוטפים הפרוכים בראשות הממשלה. המתנחמים יתנחמו בזה, פי מר דויד בן גוריון ודאי יסייע ליורש מקומו, מר לוי אשכול, בעצה ובחזות דעת לכשיתב-קש על כך בשעת משבר הרת-גורל וכי מר בן-גוריון, בהיענותו להפצרת חבריו בהגנת מפא"י, אף ביטל הת-פטרותו כחבר-הכנסת ובזאת הוכיח-שאינו מוציא עצמו מהכלל, במקרה שיידרש לשוב לדוכן ראשות-הממש-לה בעתיד.

אך העובדה במקומה עומדת, שאין התפטרותו של מר בן-גוריון עניין שבהפגנה ועניין של פרישה לשעה קלה, פי אם צעד מחושב, הנראה כמ-עשה המכוון לאורן-ימים. במסיבות אלה יש לראות את החלטתו כאות לח-תימתה של תקופה וכציון לפרשת-דרכים שלפניה עומדים קברניטי המ-דינה ובחרי הכנסת בשעה סוערת ומדאיגה בזירה הבינלאומית ובקרבת גבולותיה של ישראל. אמנם, יסודותיה של המדינה איתנים ורוח העם, היושב בתוכה, נכון הוא, אך אין לך עוד מנהיג בדורנו כמר דויד בן-גוריון המסמל את חזון חירות ישראל ותקומ-תה ואת משימת הגנתה וביצורה של

איך תוכל איפוא קאהיר לעמוד בפני פיתוי זה? אמנם. מוסקבה לא היתה נלהבת למראה האיחוד המצרי-סודי-עיראקי, שנאצר כבר ראה אותו קודם כמונח בקופסה, אך בינתיים נתפרדה התבילה ומוסקבה החלה משמיעה בשידוריה הערביים דברי ביקורת על מפלגות "בעאת" בעיראק וגם בסוריה, ואף התחילה מאיימת בשלילת כל סיוע מעיראק על דיכוי לוחמי החוץ-פש הכורדיים, בראשות ברזאני, והדברים נעמו מאוד לאוזני השליט המצרי ועושי דברו.

תאמרו, נאצר אינו מוכן עדיין להחליף את עורו באדרת של קאסטרו וליות לגרור סובייטי לכל דבר? וכן תאמרו, שגוח לו לנאצר להוסיף לשחק את המשחק הנייטרליסטי בארצו ולסחוט מארה"ב. בריטניה, גרמניה המערבית ויאפאן מאות מיליוני דולרים נוספים בהלוואות ובאשראי פלפלי? כל זה אולי נכון. אך דבר אחד, שהבלטנוהו בהזדמנות קודמת, ראוי להיזכר גם הפעם: אין מוסקבה נוהגת להשקיע השקעות עצומות ולהיניח על קרן הצבי, ואינו דומה מקרה ארץ מצלי למקרה ארץ-היאור. זאת ועוד: אין מוסקבה מוכנה לחלק טילים — אפילו בלי קליעים אטומיים — לכל הדוגל בסיסמת "הנייטרליזם" של נהרו. בבוא העת, שבה יצטרך נאצר לשחרר את עציריו הקומוניסטיים, להכריז בגלוי על נאמנותו למוסקבה, ולעשות זאת בכבודו ובעצמו ולא על ידי שליח — כרושצ'וב הוא שיקבע את לוח-הזמנים ואת העיתוי הנכון — ולא הדיקטאטור המצרי. אך בינתיים ברור דבר אחד: פני נאצר למלחמה נגד ישראל עם שעת פושר ראשונה.

יצחק עברי

ייאלצו לבצע "הערכה-מחדש מכאי-בה", כמאמרו של דאליס המנוח. אלה שאמירתם היתה בבחינת פזמון-שיר, שמיטבו-כזבו, יצטרכו למצוא להם "פזמון" חדש. הנשיא קנדי לא יוכל להתעלם מהעובדות שהועלו וגם אושרו במשפט זה על ידי גורמים אובייקטיביים בהחלט. נקווה כי בשובו ממסעו באירופה יסיק מעובדות אלה, ומכמה עובדות חותכות אחרות, את המסקנות הראוייות.

הסכם מצריים-ברח"מ

הבולטת שבעובדות האחרות היא, ללא ספק, ההסם הכלכלי-צבאי החדש. שורת כרושצ'וב עם מרשאל עמאר, ראש צבאות מצרים וידימינו של נאצר. בין שנכונות הידיעות, שכרושצ'וב העביר רוב טיליו ומומחיו שהיו בקוץ בה בסיסים מצריים ובין שהן מוקדמות בחלקן, דבר אחד הוא בחזקת הוודאי: ההסכם החדש עושה את נאצר בלתי תלוי לחלוטין במערב מבחינה צבאית וטכנולוגית, ומשחרר אותו גם מן התלות בכונני הטילים הנאציים, שיעזבו את קאהיר אחד-אחד לא משום שהם נקראים חזרה לבון אלא משום שבקרוב יהיה שירותם מיותר. אם ברית המועצות מוכנה למסור טיליה החדשים ביותר למצריים — למה ישקיע נאצר עשרות מיליוני דולארים אמריקניים בפיתוח טילים על ידי מומחים שכירים מן המערב, שמהימנותם וגם הצלחתם בעתיד תלויה בספק? —

יתר על כן, ברית המועצות מספקת למצרים גם צוללות וקליעים ימיים ושאר כלי משחית מסוגים שונים, שאינם כלולים בתכניות "המחקר" של השכירים הנאציים. ועל כל אלה: רוסייה מגדילה את האשראי הכספי ואת הסיוע הפלכלי והתעשייתי למצרים.

